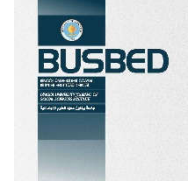

Makalenin Türü : Araştırma Makalesi
Geliş Tarihi : 28.05.2022
Kabul Tarihi : 12.10.2022

<https://doi.org/10.29029/busbed.1122641>

GİRESUN'DA YAŞAYAN YEREL HALKIN EKOTURİZME YÖNELİK ALGILARININ BELİRLENMESİ*

Mustafa YİĞİT¹, Süreyya AKÇAY²

ÖZ

Turizm faaliyetleri sonucunda ekonomik, sosyo-kültürel ve çevresel birçok etki meydana gelmektedir. Özellikle kitle turizminin önemli ölçüde gelişmesi ile turizm faaliyetlerindeki artış, çevrenin bozulması yönünde etkiler yaratmıştır. Bu etkilerin azaltılması, koruma yönünde gelişen bilinç sürdürülebilir turizmin de gelişmesine yol açmıştır. Sürdürülebilir turizmin bir alt bölümü olan ekoturizm, genel anlamda korunan alanlara seyahati içeren ve bu yolla ekonomik kalkınmayı ayrıca doğal kaynakların korunmasını sağlayan bir turizm türüdür. Ekoturizmin gerçekleştirilmesi ise seyahat edilen yerlerdeki yerel halkın katılımının sağlanmasıyla mümkündür. Ekoturizmin gelişmesi ise yerel halkın katılımının sağlanması, fikirlerinin alınması ve yerel halka maksimum faydanın sağlanmasına bağlıdır. Bu nedenle bu çalışmanın amacı, ekoturizmin olumlu ve olumsuz etkilerinin yerel halk tarafından algılanmasını belirlemektir. Bu çalışmanın evrenini Giresun ilinde ikamet eden 18 yaş ve üzeri yerel halk oluşturmaktadır. Anket tekniği kullanılan bu çalışma kapsamında 423 kişiye ulaşılarak veriler elde edilmiştir. Betimleyici analiz yapılan verilerden elde edilen bulgular ise Giresun halkının ekoturizmin etkileri konusundaki algısının genel anlamda olumlu olduğunu göstermektedir. Ayrıca Giresun halkının, tarihi binaların ve yapıların korunmasına ekoturizmin katkısı olduğuna inandığı, çevre kirliliği ve doğaya karşı ekoturizmin olumsuz etkilerinin olmadığına yerel halkın kültürel gelişimine ve yaşam kalitesinin yükselmesinde etkili olduğunun düşünüldüğü belirlenmiştir. Diğer yandan bu çalışmada ekoturizmin kentte suç, fuhuş, uyuşturucu gibi sosyal problemlerin meydana gelmesinde ve kültürel değerlerin yok olmasında etkili olduğu düşünülse de yerel halkın tutum ve davranışlarında ekoturizmin olumsuz bir etkisinin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

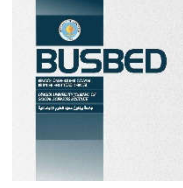
Anahtar Kelimeler: Ekoturizm, Sürdürülebilirlik, Turizm, Giresun

* "Bu makale 12-14 Kasım 2021 tarihleri arasında çevrimiçi olarak düzenlenen III. Uluslararası Sürdürülebilir Turizm Kongresine bildiri olarak sunulmuş "Giresun'da Yaşayan Yerel Halkın Ekoturizme Yönelik Algılarının Belirlenmesi" başlıklı bildiriden genişletilmiştir."

¹ Yüksek Lisans, Karabük Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği ABD, mustafa.yigit1@outlook.com, <https://orcid.org/0000-0003-1590-3571>

² Doktora, Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği ABD, akcaysureyya@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-5176-4444>

Article Type : Research Article
Date Received : 28.05.2022
Date Accepted : 12.10.2022

<https://doi.org/10.29029/busbed.1122641>

DETERMINING THE PERCEPTIONS OF THE LOCAL PEOPLE LIVING IN GİRESUN TOWARDS ECOTOURISM*

Mustafa YİĞİT¹, Süreyya AKÇAY²

ABSTRACT

As a result of tourism activities, many economic, socio-cultural and environmental effects occur. Especially the significant development of mass tourism and the increase in tourism activities have had effects on the deterioration of the environment. Reducing these effects and the awareness that has developed in the direction of protection has also led to the development of sustainable tourism. Ecotourism, which is a sub-section of sustainable tourism, is a type of tourism that includes travel to protected areas in general and thus provides economic development and protection of natural resources. The realization of ecotourism is possible with the participation of the local people in the places visited. The development of ecotourism, on the other hand, depends on ensuring the participation of the local people, getting their opinions and providing the maximum benefit to the local people. Therefore, the aim of this study is to determine the perception of the positive and negative effects of ecotourism by the local people. The population of this study consists of the local people aged 18 and over residing in Giresun province. Within the scope of this study, in which the questionnaire technique was used, data were obtained by reaching 423 people. The findings obtained from the descriptive analysis show that the perception of the people of Giresun on the effects of ecotourism is generally positive. In addition, it has been determined that the people of Giresun believe that ecotourism contributes to the protection of historical buildings and structures, that environmental pollution and ecotourism do not have negative effects against nature, and that it is thought to be effective in the cultural development and quality of life of the local people. On the other hand, although ecotourism is thought to be effective in the emergence of social problems such as crime, prostitution, drugs and the disappearance of cultural values in the city, it has been concluded that ecotourism does not have a negative effect on the attitudes and behaviors of the local people.

Keywords: Ecotourism, Sustainability, Tourism, Giresun

* This article has been expanded from the paper titled "Determining The Perceptions Of The Local People Living In Giresun Towards Ecotourism" presented at the III International Sustainable Tourism Congress held online between 12-14 November 2021.

¹ Karabük University, The Institute of Graduate Studies, mustafa.yigit1@outlook.com, <https://orcid.org/0000-0003-1590-3571>

² Erciyes University, The Institute of Social Sciences, akcaysureyya@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-5176-4444>

1. GİRİŞ

Turizmin dünyada büyüyen bir sektör olması ve ekonomik öneminin artması sebebiyle hızlı gelişimi, beraberinde bir takım olumsuz sonuçlar meydana getirmiştir. Özellikle kitle turizminin yükselişiyle turizm faaliyetlerindeki artış, turizmin gerçekleştirilmesinde temel kaynağı oluşturan çevrenin olumsuz etkilenmesine neden olmuştur. Bu durum, çevrenin korunması konusunda uluslararası bilinçlenmenin artmasıyla doğaya dayalı turizm türlerinin artmasına ve ayrıca bu turizm türlerine olan talebin de artmasını sağlamıştır. Çevreyi koruma-kullanma dengesine odaklanan sürdürülebilir turizm, yumuşak turizm, sorumlu turizm, ekoturizm, alternatif turizm, yeşil turizm gibi kavramlar gündeme getirmiştir. Bu kavramlardan ekoturizm, sürdürülebilir turizmin bir alt bölümünü oluştururken turizmde sürdürülebilir gelişmenin sağlanması için önemli bir rol taşımaktadır (Koçoğlu, 2008).

Ekoturizm genel olarak bozulmamış, korunan alanlara seyahat gerçekleştirilmesini içeren ekonomik kalkınmayı sağlayan bir turizm türüdür (Montes & Kafley, 2019). Ekoturizm doğal kaynakların korunmasını sağlayarak yerel halkın katılımı ile ekoturizm alanlarının kalkınmasını da desteklemektedir (Ratiu vd., 2014; Yayla vd., 2021). Diğer yandan ekoturizm, kadınların toplumsal kalkınmaya dâhil olmasına izin verecek bir faaliyet olarak algılanmaktadır (Rodriguez-Pineros & Mayett-Moreno, 2015). Jalani (2012), ekoturizmin gelir sağlayarak ekonomik kalkınmaya ve korunan alanlara çeşitli yollarla katkıda bulunacağını belirtmiştir. Bu katkı, korunan alanları sürdürülebilir bir şekilde yönetmek için kullanılabilir gelirler üreterek, yerel istihdam sağlayarak ve ayrıca bir topluluk mülkiyeti duygusunu aşılıyarak gerçekleştirilebilir. Ancak ekoturizmin potansiyel yerel faydaları bile korunan bir alanda çevresel hasara yol açabilir. Örneğin, istihdam fırsatlarındaki artış, yol iyileştirme, teknik yardım veya sağlık hizmetleri, korunan alanın yakınlarına insanların göçünü teşvik edebilir. Ancak, Almeйда, vd. (2010) ile Haralambopolos ve Pizam (1996) gerçekleştirdikleri çalışmalarda ekoturizm ile yerel halkın uyuşturucu ve alkol kullanımında artış olacağı, suç oranlarının ve fuhuşun artacağı sonuçlarını elde etmişlerdir. Yine Karakaş ve Şengün (2017), yaptıkları çalışmada ekoturizm gelişen bölgede yerel halkın çevre kirliliği sorunu oluşacağı yönünde görüş bildirmelerine karşın tarihi yapıların korunacağı yönünde de algılarının olduğunu tespit etmişlerdir. Bu nedenle, yerel halkın ekoturizmin gelişim ve etkilerine yönelik tutum ve algılarının anlaşılması, turizm endüstrisi için özellikle bölgesel turizm geliştirme projeleri için değerli bir bilgi olacaktır. Ekoturizmin gelişmesi için en önemli hususların başında yerel halkın katılımının sağlanması, fikirlerinin alınması ve yerel halka maksimum faydanın sağlanması gerekmektedir. Bu nedenle bu çalışma, ekoturizmin etkilerinin yerel halk tarafından algılanmasını belirlemek amacıyla tasarlanmıştır. Bu amaçla ekoturizme ilişkin kuramsal temeller çerçevesinde, Giresun'da araştırmanın uygulaması gerçekleştirilmiş, elde edilen bulgular ve sonuçları tartışılmaktadır.

1.1.2. Kavramsal/Kuramsal Çerçeve

Son yıllarda artan sürdürülebilir kalkınma tartışmaları, ekoturizm kavramı bağlamında da gündeme gelmektedir. Doğal çevrenin tahrip edilmeden kaynakların korunması ve geliştirilmesi sürdürülebilir kalkınmanın temelinde yer almaktadır (Ren vd., 2021). Bu bağlamda ekoturizm, sadece çevreye duyarlı ve doğasever turistlerin hareketlerinden daha kapsamlı bir konu olarak değerlendirilmektedir. Genel olarak ekoturizm, çevresel, sosyal ve ekonomik ilişkiler bütünü şeklinde ifade edilmektedir (Kılıç & Kurnaz, 2010). Bu bağlamda ekoturizmin doğal kaynakların ve biyoçeşitliliğin korunmasında, yerel toplumların gelirlerinin artırılmasında önemli bir yere sahip olmaktadır (Snyman, 2012; Yayla vd., 2012).

Ekoturizmin gelişmesi bulunduğu bölgede yarattığı istihdam etkisiyle işsizlik sorununa da çözüm getirebilmektedir (Jalani, 2012). Diğer yandan, artan gelir seviyesi doğal kaynakların daha fazla kullanılmasına ve dolayısıyla biyolojik çeşitlilik üzerinde olumsuz etkilere yol açabilmektedir (Snyman, 2012). Ayrıca ekoturizmin gelişmesi ile birlikte yerel halkın, alkol kullanımında ya da suç oranlarında artış meydana getirmesi gibi, yaşam tarzını da olumsuz yönde etkileyebilecek bir turizm hareketi olduğu da tartışılmaktadır (Almeйда vd., 2010; Aykaç & Tekeli, 2021). Konuyla ilgili alan yazın incelendiğinde ekoturizmin olumlu ve olumsuz etkilerini ekonomik, sosyo-kültürel ve çevresel bağlamda incelemeye yönelik çeşitli çalışmaların ortaya çıktığı görülmektedir (Tablo 1).

Tablo 1.

Ekoturizmin etkilerine ilişkin yerel halkın algısını inceleyen çalışmalar

No	Yazar(lar)	Makale Bilgisi	Araştırmanın Amacı	Yöntemi	Araştırmanın Bulguları
1	Jeffrey O. Jalani (2012)	"Local people's perception on the impacts and importance of ecotourism in	Bu çalışmanın amacı, ekoturizmin yerel topluluk üzerindeki etkilerini, geçim kaynağı oluşturma ve insan akışı açısından incelemektir.	Sistemantik ve rastgele örneklem, anket	Çalışma, bölgedeki turizm endüstrisinin ev sahiplerinin çoğu için gelir kaynağı olduğunu ortaya koymuştur. Ayrıca, turizm, iş imkânı nedeniyle yüksek insan akışına neden olmuş ve yerel

		Sabang, Palawan, Philippines.” Dergi: Social and Behavioral Sciences			halk, Sabang, Palawan’da ekoturizmin faydalı olduğuna inanmaktadır.
2	Susan Snyman (2012)	“The impact of land management systems on community attitudes towards tourism and conservation in six South African countries” Dergi: Parks	Amaç, altı Güney Afrika ülkesinde (Botsvana, Malavi, Namibiya, Güney Afrika, Zambiya ve Zimbabve) arazi yönetim sistemlerinin toplumların turizm ve korumaya yönelik tutumları üzerindeki etkisini analiz etmektir.	1585 anket istatistiksel analiz	Sonuçlar, biyoçeşitliliğin korunmasını teşvik etmek ve ekoturizm operasyonlarının uzun vadeli sürdürülebilirliğini sağlamak için yetkilendirme ve sahiplenmenin önemini vurgulamaktadır. Ayrıca, toplumun turizm operasyonlarına katılımı ne kadar fazla olursa, toplum ve turizm operasyonu arasında bağlantı kurma şansının o kadar fazla olduğu gözlemlenmiştir.
3	Monica Paula Rațiu, Ion Pârgaru, Anamaria-Cătălina Radu & Octavian Arsene (2014)	“Youth’ attitude to ecotourism development in Romania. Case study: Mehedinti County.” Dergi: 14th International Multidisciplinary Scientific Geoconference (SGEM)	Bu makale, mikro destinasyonlar (Romanya, Mehedinti ilçesi) düzeyinde gençlerin ekoturizm gelişimi algısını belirlemeyi amaçlamaktadır.	166 anket istatistiksel analiz	Kültür turizmi + kırsal turizm + ekoturizm kombinasyonu katılımcılar tarafından turizm ürünleri oluşturmak için faydalı olarak seçilmiştir. Ayrıca katılımcılar, ekoturizmin çevre kirliliğini minimum seviyeye taşıyan bir ekolojik yaşam tarzını desteklediğini bildirmektedir.
4	Sakhile Nsukwini & Urmilla Bob (2016)	“The socio-economic impacts of ecotourism in rural areas: a case study of Nompondo and the Hluhluwe-iMfolozi Park (HiP)” Dergi: African Journal of Hospitality, Tourism and Leisure	Amaç, tarihsel marjinalleşme eğilimlerinin devam edip etmediğini değerlendirmek için, Hluhluwe-iMfolozi Park (HiP) 'ye bitişik kırsal alanlarda ekoturizmin sosyo-ekonomik etkilerini Nompondo topluluğuna özel atıfta bulunarak incelemektir.	435 anket ve görüşme istatistiksel analiz	Sonuçlar, Park'ın yönetimi/personeli ile olumlu etkileşimler içinde iş fırsatları, iyi çalışma ilişkileri ve ortak problem çözme için dizi fırsatlar olduğunu gösterir. Turizmle ilgili temel faydalar arasında turistlerle etkileşim, el sanatları satışı ve kültürel etkinliklerin profilini çıkarma fırsatları yer alır.
5	Reyhan Ayazlar (2017)	“Kırsal turizmde yerel halkın tutumu” Dergi: Gaziantep University Journal Of Social Sciences	Bu araştırmada yerel halkın kırsal turizme karşı tutumunu belirlemek amaçlanmıştır.	15 yarı yapılandırılmış görüşme ve gözlem betimsel analiz	Bulgular, yerel halkın kırsal turizme karşı olumlu bir tutum içinde olduğunu göstermektedir. Yerel halk, kırsal turizmin gelir ve istihdam olanağı sağlamasının olumlu olduğunu ifade etmiş olsa da çok sayıda yabancıların köye gelmesini, sosyo-kültürel yapıda yaşanan değişiklikleri olumsuz yönler olarak görmektedir.
6	Halil Surat (2017)	“Artvin Yusufeli’nde yerel halkın ekoturizme yönelik algı ve tutumları” Dergi: Journal of Forestry	Bu çalışmanın amacı yerel halkın ekoturizme yönelik algı ve tutumlarını Yusufeli örneğinde irdelemektir.	Gözlem ve anket istatistiksel analiz	Yusufeli’nin ekoturizm potansiyeline sahip olduğu ve turizmin ekonomik, sosyo-kültürel gelişmelere olumlu etkileri hakkında yerel halkın bilgi sahibi olduğu görülmüştür. Ayrıca katılımcılar, ekoturizm ile ilgili olumlu bir tutuma sahiptir.
7	Ahmet Çavuş & Semih Zere (2021)	“Yerel Halkın Ekoturizm Algısı: Giresun İli Örneği” Dergi: International Journal of Geography and Geography Education	Giresun ilinde yaşayan yerel halkın ekoturizmin ekonomik, sosyo-kültürel ve çevresel alt boyutlarına yönelik algılarını tespit edip, düşüncelerini ortaya koymaktır.	574 anket istatistiksel analiz	Sonuçlar, Giresun ilinde yaşayan yerel halkın ekoturizmin ekonomik, sosyo-kültürel ve çevresel alt boyutlarına yönelik algılarının demografik özelliklerine göre olumlu yönde değiştiği saptanmıştır. Genel olarak Giresun ilinde yaşayan

				yerel halkın ekoturizmin alt boyutlarına yönelik algılarının olumlu olduğu ve bölgede ekoturizmin gelişmesini destekledikleri görülmüştür.
8	Özgür Yayla, İlker Çınbilgel & Özlem Dağdelen (2021)	“Local People’s Perception of Ecotourism: The Case of Salda Lake” Dergi: Anais Brasileiros De Estudos Turísticos	Bu araştırma, yerel halkın ekoturizmin kültürel, ekonomik ve çevresel etkilerine ilişkin algısını belirlemek ve bu değişkenlerin bölgedeki turizm gelişimine destekleri üzerindeki etkisini belirlemek amacıyla gerçekleştirilmiştir.	390 anket istatistiksel analiz
				Bulgular, ekoturizmin kültürel etkilerinin bölgede turizmin gelişmesine verilen destek üzerinde etkili olduğunu ortaya koymuştur. Bu çalışmada, ekoturizmden kaynaklanan kültürel etkilerin bölgede turizmin gelişimine destek öncüsü olduğu sonucuna da varılmıştır. Ayrıca ekoturizmin ekonomik etkilerinin bölgede turizmin gelişimine verilen destek üzerinde etkili olduğunu göstermektedir.

Çavuş ve Zere (2021), ekoturizme yönelik yerel halkın algılarının, Giresun ilinde ekoturizmin geliştirilmesinde olumlu katkısı olacağı düşüncesinden yola çıkarak yaptıkları çalışmada, Giresun’da yaşayan yerel halkın ekoturizmin ekonomik, sosyo-kültürel ve çevresel alt boyutlarına yönelik algılarını tespit etmeye çalışmışlardır. Snyman (2012), arazi mülkiyeti düzenlemelerinin ekoturizmin ve dolayısıyla korumanın uzun vadeli başarısı için kritik olduğunu bildirmekte; koruma ve ekoturizme yönelik tutumların nasıl etkilediğinin belirlenmesine vurgu yapmaktadır. Jalani (2012), Nsukwini ve Bob (2016), Surat (2017) ve Ayazlar (2017) Yayla vd. (2021) de yerel halkın ekoturizmin etkilerine ilişkin algısını belirlemeye yönelik yaptıkları çalışmalarda olumlu etkilerinin olduğunu tespit etmiştir. Fakat ekoturizmin gelişmesi ile sosyo-kültürel yapıda değişiklikler meydana gelebileceği, doğal kaynakların daha fazla kullanılmasıyla biyolojik çeşitlilik üzerinde olumsuz etkilere yol açabileceği de bildirilmektedir (Ayazlar, 2017). Bu nedenle yerel kalkınmayı, doğanın korunmasını destekleyen bir turizm türü olarak ekoturizmin hem olumlu hem de olumsuz etkilerinin tartışılması gerekmektedir.

1.2. Araştırmanın amacı

Bu çalışmanın amacı, Giresun’da bulunan yerel halkın ekoturizme karşı algılarını belirlemektir. Bu çalışma ile bölgede yapılacak turizm planlamacılarına ve paydaşlarına çeşitli önerilerde bulunulacaktır. Araştırmanın amacı doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevaplar aranmaktadır:

- 1- Giresun’da yaşayan yerel halkın ekoturizmin olumlu/olumsuz çevresel etkileri ile ilgili algısı nedir?
- 2- Giresun’da yaşayan yerel halkın ekoturizmin olumlu/olumsuz sosyo-kültürel etkileri ile ilgili algısı nedir?
- 3- Giresun’da yaşayan yerel halkın ekoturizmin olumlu/olumsuz ekonomik etkileri ile ilgili algısı nedir?

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın evreni ve örnekleme/Araştırmanın çalışma grubu

Bu çalışmanın evrenini Giresun ilinde ikamet eden 18 yaş ve üzeri yerel halk oluşturmaktadır. Giresun ili, sahip olduğu ekoturizm yapılabilmek potansiyeli bakımından çeşitli özelliklere sahiptir. Sahip olduğu adası, denizi, yaylaları, tarihi, kültürü, yöresel yemekleri, doğal güzellikleri gibi zengin kaynaklarıyla ekoturizm potansiyeli açısından oldukça dikkat çekici bir alandır (Çavuş & Zere, 2021). Bu nedenlerle seçilen Giresun ili çalışma alanı olarak incelendiğinde, Türkiye İstatistik Kurumu’nun 2020 yılındaki verilerine göre bu ilin toplam nüfusu, 448.721 kişi olarak belirtilmiş ve 374.794 kişinin ise 18 yaş ve üzerinde olduğu bilgisine ulaşılmıştır (TUİK, 2020). Bu araştırmanın yürütülmesi için tesadüfi olmayan örnekleme tekniklerinden, kolayda örnekleme tekniği tercih edilmiştir. Belirlenen 374.794 kişilik evrende ihtiyaç duyulan örneklem sayısı, $\alpha= 0.05$ anlamlılık ve $\pm \%5$ hata payına göre hesaplanmış ve örneklem sayısı 384 kişi olarak belirlenmiştir (Baş, 2010:41; Davis & Cosenza, 1998:28; Yamane, 2001:116-117). Ancak bu araştırma kapsamında 423 kişiye ulaşılarak veriler elde edilmiştir.

2.2. Veri toplama araçları ve süreci

Giresun’da yapılan bu çalışmada anket tekniği kullanılmıştır. Anket 2 bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde katılımcıların kişisel bilgileri olan yaş, cinsiyet, medeni durum, eğitim durumu, meslek ve gelir ile ilgili sorular bulunmaktadır. İkinci bölümde ise yerel halkın ekoturizm ile ilgili görüşlerini ortaya koymak için 24 ifadeli bir ölçek kullanılmıştır. Söz konusu ölçek Güneş (2014) tarafından yapılan çalışmadan alınarak modifiye edilmiştir.

Ölçekte 13 olumlu ve 11 olumsuz madde bulunmaktadır. Analizler sırasında (2, 8, 10, 12, 14, 16, 17, 19, 20, 22, 23) maddeler ters kodlanmıştır. Katılımcıların ekoturizm ile ilgili görüşlerini ölçen ölçeğin ifadeleri 5’li likert (1= Kesinlikle Katılmıyorum; 5= Kesinlikle Katılıyorum) tipine göre uyarlanmıştır.

2.2.1. Anket Formu

Araştırmada ilk olarak verilerin parametrik test koşullarına uygun olup olmadığına bakılmıştır. Bunun için belirleyicilerden biri olan verilerin basıklık ve çarpıklık değerlerine bakılmıştır (Tablo 2). Basıklık ve çarpıklık değerleri için Tabachnick ve Fidell’in (2013) önermiş oldukları -1,5-+1,5 değer aralıkları dikkate alınmıştır. Bu kapsamda, Tablo 2’de, ekoturizmin etkileri ile ilgili ölçeğin normallik testi sonuçlarına yer verilmiştir.

Tablo 2.

Ölçek Alt Boyutlarının Basıklık ve Çarpıklık Değerleri

Değişkenler	Çarpıklık (Skewness)	Basıklık (Kurtosis)
Olumlu Çevre Algısı	-0,254	-0,673
Olumsuz Çevre Algısı	-0,005	-0,956
Olumlu Sosyo-Kültürel Algı	-1,153	0,774
Olumsuz Sosyo-Kültürel Algı	-0,516	0,789
Olumlu Ekonomik Algı	-0,891	0,411
Olumsuz Ekonomik Algı	-0,095	0,488

Tablo 2 incelendiğinde verilerin Tabachnick ve Fidell’in (2013) önermiş oldukları gibi -1,5-+1,5 değer aralıkları arasında normal dağılıma sahip olduğu görülmektedir. Araştırmada kullanılan ölçeğin yapısal anlamda geçerliliğini test etmek için açıklayıcı faktör analizi yapılmıştır. Bununla birlikte güvenilirliğini test etmek için Cronbach’s Alpha testinden yararlanılmıştır. Bu kapsamda elde edilen sonuçlar Tablo 3’te gösterilmiştir.

Tablo 3.

Yapısal Geçerlilik ve Güvenirlilik ile İlgili Bulgular

Maddeler	1. Olumsuz Çevre Algısı	2. Olumlu Sosyo-Kültürel Algı	3. Olumlu Ekonomik Algı	4. Olumsuz Sosyo-Kültürel Algı	5. Olumlu Çevre Algısı	6. Olumsuz Ekonomik Algı
S2	0,830					
S10	0,809					
S12	0,794					
S16	0,747					
S7		0,902				
S11		0,899				
S4		0,779				
S21		0,764				
S15			0,812			
S3			0,784			
S1			0,780			
S13			0,761			
S5			0,636			
S20				0,845		
S17				0,804		
S23				0,734		
S14				0,674		
S6					0,823	
S9					0,818	
S24					0,792	
S18					0,721	
S19						0,793
S8						0,776
S22						0,577

Özdeğerler	4,324	3,335	2,891	2,187	1,179	1,381
Varyans Açıklama Oranı	18,016	13,895	12,046	9,111	7,161	5,753
Toplam Varyans Açıklama Oranı						65,981
Alt Boyut Güvenilirliği	0,838	0,866	0,812	0,799	0,812	0,601
Genel Güvenilirlik						0,709
Kaiser-Meyer-Olkin (KMO)						0,754
Bartlett testi:χ^2				4798,450		p=0,000

Açıklayıcı faktör analizi sonuçları, Kaiser-Meyer-Olkin değerinin (KMO= 0,754) ve Bartlett ($\chi^2= 4798,450$; $p<0,000$) değerinin faktör analizi için uygulanabilir olduğunu göstermektedir. Tablo 3'te görüldüğü üzere; ekoturizm ile ilgili algıyı ölçen ölçeğin, toplam varyansın %65,981'ini açıkladığı ve özdeğeri 1'in üzerinde olan toplam 6 faktörden oluştuğu görülmektedir. Ekoturizm algısını ölçen ifadelerin faktör yüklerinin de kabul edilebilir düzeyde olduğu görülmektedir. Nitekim literatürde, belli bir olguyu ölçen ölçek ifadelerinin yük değerinin 0,35 ya da daha fazla olmasının, ölçeğin kullanılabilirliği için yeterli olduğu belirtilmiştir (Büyüköztürk, 2007). Araştırmada kullanılan ölçeğin güvenilirlik katsayısı (Cronbach's Alpha $\alpha= 0,709$) kabul edilebilir düzeyde çıkmıştır. Bu sonucun $\alpha= 0,70$ bandında olması, kullanılan ölçeğin yüksek güvenilirlikte olduğuna işaret etmektedir (Kayış, 2009:405).

Tablo 3'te görüldüğü gibi ilk faktör toplam varyansın %18,016'sını açıklamaktadır. Faktörü meydana getiren ifadelerin faktör yükleri de 0,74-0,83 arasında değişmektedir. Bu boyut; ekoturizmin, doğayı olumsuz yönde etkileyebildiği, çevresel kirliliğe neden olabildiği, çarpık kentleşme, kalabalıklaşma, gürültü kirliliği, trafik sıkışıklığı gibi çevresel değişkenlerden meydana geldiği için "Olumsuz Çevre Algısı" olarak isimlendirilmiştir.

Toplam varyansın %13,895'ini açıklayan ikinci faktörün faktör yükleri 0,76-0,90 arasında değişmektedir. Bu boyut; ekoturizmin, kültürel faaliyetlerin artmasına katkı sağlayarak yerli halkın kültürel anlamda gelişmesine ve yaşam kalitesinin artmasına zemin hazırlamasının yanı sıra halkın serbest zaman ve eğlence olanaklarını arttırması gibi ifadelerden oluştuğu için "Olumlu Sosyo-Kültürel Algı" olarak adlandırılmıştır.

Faktör yükleri 0,63-0,81 arasında değişen üçüncü faktör, toplam varyansın %12,046'sını açıklamaktadır. Bu boyut; ekoturizmin ekonomik gelir sağlayarak yerel ekonomiyi desteklemek, yeni istihdam imkânları yaratmak, bölgeye yeni yatırımların yapılmasına zemin hazırlamak ve geleneksel ürünlerin üretilmesi gibi ekonomik etkenlerden meydana geldiği için "Olumlu Ekonomik Algı" olarak adlandırılmıştır.

Toplam varyansın %9,111'ini açıklayan dördüncü faktörün faktör yükleri 0,67-0,84 arasında değişmektedir. "Olumsuz Sosyo-Kültürel Algı" olarak isimlendirilen bu boyut; kültürel değerlerin yok edilmesi, bölgede uyuşturucu, fuhuş ve suç oranının artması, yerel halkın turistik çekiciliklere ulaşımının zorlaşması gibi ifadelerden oluşmaktadır.

Faktör yükleri 0,72-0,82 arasında değişen beşinci faktörün toplam varyans açıklama oranı %7,161 olup "Olumlu Çevre Algısı" olarak adlandırılmıştır. Bu boyut, genel anlamda ekoturizmin doğal çevrenin korunmasını ve bilincin oluşmasını desteklemesi, gelecek nesillerin daha iyi ortamda yaşamaları için çevre kalitesini iyileştirmesi ve tarihi yapıların korunması gibi yönlerini ele alan ifadelerden oluşmaktadır.

Altıncı faktörün toplam varyans oranı ise %5,753 olup faktör yükleri de 0,57-0,79 arasında değişmektedir. "Olumsuz Ekonomik Algı" olarak isimlendirilen bu boyutta; ekoturizmin hayat pahalılığı, yöresel ürün ve hizmetlerdeki fiyat artışı ve gelir eşitsizliği gibi olumsuz ekonomik özelliklerine vurgu yapan ifadeler yer almaktadır.

2.3. Verilerin analizi

Araştırmanın verilerini değerlendirmede ilk adım betimleyici analizdir. Betimleyici istatistikler veri türlerinin çoğunu değerlendirmede ilk adım olarak kabul edilmektedir (Erdoğan, 2012:280). Bu çerçevede araştırmaya katılan kişilerin ve ifadelere verdikleri cevapların düzeyini belirlemek için frekans ve aritmetik ortalamalardan yararlanılmıştır. Giresun halkının ekoturizme ilişkin ifadelerine verdikleri cevaplar; "1.00-1.80= kesinlikle katılmıyorum, 1.81-2.60= katılmıyorum, 2.61-3.40= kararsızım, 3.41-4.20= katılıyorum ve 4.21-5.00= kesinlikle katılıyorum" şeklinde değerlendirilmiştir (Özdamar, 2001:145). Araştırma analizlerinin ikinci aşamasına geçmeden önce verilerin parametrik test koşullarına uygun olup olmadığına bakılmıştır.

Araştırmanın ikinci aşamasında ise verilerin parametrik test koşullarını sağlaması göz önüne alınarak parametrik testlerden farklılık analizleri olan T-testi ve ANOVA testi yapılmıştır. T-testi iki grup arasında bağımlı bir değişken ortalamaları için anlamlı bir fark olup olmadığını gösterirken, ANOVA, bir aralıkta veya oran ölçeğinde iki gruptan fazla grup olması durumunda bu gruplar arasındaki anlamlı ortalama farklılıkların incelenmesine yardımcı olmaktadır (Sekaran, 2003:404).

3. BULGULAR

Araştırmanın bulgular bölümünde; ekoturizme ilişkin olarak oluşturulan kuramsal temeller çerçevesinde, Giresun'da yapılan alan çalışmasında ulaşılan veriler yorumlanmıştır. Verileri değerlendirmede kullanılan ilk adım olan betimleyici analiz sonuçları bu bölümde sunulmuştur. Giresun'da yapılan alan çalışmasına katılan kişilerin cinsiyet, yaş, medeni durum, eğitim durumu, meslek ve aylık gelir durumlarına ilişkin betimsel analiz sonuçları Tablo 4'te yer almaktadır.

Tablo 4.
Demografik Özellikler

Cinsiyet	F	%	Medeni Durumu	f	%
Kadın	136	32,2	Evli	245	57,9
Erkek	287	67,8	Bekâr	178	42,1
Yaş	F	%	Eğitim Durumu	f	%
18-24 Yaş	58	13,7	İlköğretim	58	13,7
25-34 Yaş	94	22,2	Lise	93	22,0
35-44 Yaş	122	28,8	Ön Lisans	76	18,0
45-54 Yaş	76	18,0	Lisans	139	32,9
55 Yaş ve Üstü	73	17,3	Lisansüstü	57	13,5
Meslek	F	%	Aylık Gelir	f	%
Memur	56	13,2	1500 TL Altı	50	11,8
Öğrenci	33	7,8	1500-2500 TL	55	13,0
Özel Sektör	87	20,6	2501-3500 TL	128	30,3
Emekli	54	12,8	3501-4500 TL	97	22,9
Esnaf	60	14,2	4501 TL ve Üstü	93	22,0
Çiftçi	69	16,3	Toplam	423	100
Çalışmıyor	64	15,1			

Giresun'da yapılan araştırmaya %32,2 kadın ve %67,8 erkek katılmıştır. Bunlardan %57,9'u evli ve %42,1'i bekârdır. Yaş oranlarına bakıldığında %13,7'si 18-24 yaşında, %22,2'si 25-34 yaşında, %28,8'i 35-44 yaşında, %18'i 45-54 yaşında ve %17,3'ü 55 ve üstü yaşında olduğu görülmektedir. Katılımcılardan %13,7'si ilköğretim, %22'si lise, %18'i ön lisans, %32,9'u lisans ve %13,5'i lisansüstü mezundur. Katılımcıların %13,2 memur, %7,8'i öğrenci, %20,6'sı özel sektör çalışanı, %12,8'i emekli, %14,2'si esnaf, %16,3'ü çiftçi ve %15,1'i çalışmadığını ifade etmiştir. Gelir durumlarına göre; %11,8'i 1500 TL altı, %13'ü 1500-2500 TL, %30,3'ü 2501-3500 TL, %22,9'u 3501-4500 TL ve %22'si 4501 TL ve üzeri olmak üzere dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. Ekoturizmin olumlu ve olumsuz çevresel etkileri ile ilgili Giresun halkının görüşleri Tablo 5 ve Tablo 6'da gösterilmiştir.

Tablo 5.
Ekoturizmin Olumlu Çevresel Etkileri ile İlgili Algı

Olumlu Çevre Algısı	$\bar{X}$	σ
S6 Ekoturizm, gelecek nesiller için çevre kalitesini iyileştirmektedir.	3,321	1,287
S9 Ekoturizm, tarihi bina ve yapıların korunmasını teşvik etmektedir.	3,482	1,272
S18 Ekoturizm, doğal çevrenin korunmasını desteklemektedir.	2,914	1,272
S24 Ekoturizm, çevre bilincini arttırmaktadır.	3,215	1,287
Genel Aritmetik Ortalama	3,233	1,028

Tablo 5'te görüldüğü üzere; Giresun halkı, tarihi binaların ve yapıların korunmasına ekoturizmin katkı sağladığına inanmaktadır ($\bar{X}$ = 3,482). Ancak çevre bilincinin oluşması ($\bar{X}$ = 3,215), doğal çevrenin korunarak ($\bar{X}$ = 2,914) gelecek nesil için çevrenin daha kaliteli olması konularında ($\bar{X}$ = 3,321) ekoturizmin kısmen etkili olduğuna inandıkları görülmektedir.

Tablo 6.
Ekoturizmin Olumsuz Çevresel Etkileri ile İlgili Algı

Olumsuz Çevre Algısı	$\bar{X}$	σ
S2 Ekoturizm, kalabalıklaşma, gürültü kirliliği, trafik sıkışıklığı gibi problemler yaratmamaktadır.	4,375	1,054

S10	Ekoturizm, çevre kirliliğine (toprak, hava, su) neden olmamaktadır.	4,399	1,092
S12	Ekoturizm, doğayı olumsuz etkilememektedir.	4,307	1,095
S16	Ekoturizm, çarpık kentleşmeye neden olmamaktadır.	4,070	1,162
Genel Aritmetik Ortalama		4,288	0,903

Tablo 6’da görüldüğü üzere; ekoturizmin kalabalıklaşma, gürültü kirliliği, trafik sıkışıklığı ($\bar{X}$ = 4,375) ve çarpık kentleşme ($\bar{X}$ = 4,070) gibi problemler yaratmadığı ortaya çıkmıştır. Bununla birlikte çevre kirliliği ($\bar{X}$ = 4,399) ve doğaya ($\bar{X}$ = 4,307) karşı ekoturizmin olumsuz etkilerinin olmadığına yönelik bir algı olduğu tespit edilmiştir. Ekoturizmin olumlu ve olumsuz sosyo-kültürel etkileri ile ilgili Giresun halkının görüşleri Tablo 7 ve Tablo 8’de gösterilmiştir.

Tablo 7.

Ekoturizmin Olumlu Sosyo-Kültürel Etkileri ile İlgili Algı

Olumlu Sosyo-Kültürel Algı		$\bar{X}$	σ
S4	Ekoturizm, yerel halkın kültürel gelişimine katkı sağlamaktadır.	3,404	1,427
S7	Ekoturizm, kültürel aktivitelerin gelişimini sağlamaktadır.	3,515	1,360
S11	Ekoturizm, yerel halkın yaşam kalitesini yükselmektedir.	3,692	1,320
S21	Ekoturizm, eğlence serbest zaman değerlendirme olanaklarını arttırmaktadır.	3,619	1,332
Genel Aritmetik Ortalama		3,557	1,149

Tablo 7’de görüldüğü üzere; ekoturizm, kültürel aktivitelerin gelişimine katkı vererek ($\bar{X}$ 3,515), yerli halka eğlence ve serbest zaman değerlendirme olanakları tanıdığı ($\bar{X}$ 3,619) ve bu yolla yerel halkın kültürel gelişimine ($\bar{X}$ 3,404) ve yaşam kalitesinin yükselmesinde ($\bar{X}$ 3,692) etkili olduğu düşünülmektedir.

Tablo 8.

Ekoturizmin Olumsuz Sosyo-Kültürel Etkileri ile İlgili Algı

Olumsuz Sosyo-Kültürel Algı		$\bar{X}$	σ
S14	Ekoturizm, yerel halkın tutum ve davranışlarını olumsuz yönde etkilememektedir.	4,177	1,066
S17	Ekoturizm, suç, fuhuş, uyuşturucu, gibi sosyal problemlere neden olmamaktadır.	4,018	1,302
S20	Ekoturizm, yerel halkın turistik çekiciliklere ulaşımını zorlaştırmamaktadır.	3,929	1,258
S23	Ekoturizm, kültürel değerlerin yok olmasına neden olmamaktadır.	3,619	1,225
Genel Aritmetik Ortalama		3,936	0,960

Giresun halkı, kentte suç, fuhuş, uyuşturucu gibi sosyal problemlerin meydana gelmesinde ($\bar{X}$ = 4,018) ve kültürel değerlerin yok olmasında ($\bar{X}$ = 3,619) ekoturizmin etkisinin olmadığını ve yerel halkın tutum ve davranışlarında olumsuz bir etkisinin olmadığını düşünmektedir ($\bar{X}$ = 4,177). Ayrıca Giresun halkının turistik çekiciliklere ulaşmasında ekoturizmin olumsuz sonuçlar doğurmadığına yönelik bir algı olduğu belirlenmiştir ($\bar{X}$ = 3,929). Ekoturizmin olumlu ve olumsuz ekonomik etkileri ile ilgili Giresun halkının görüşleri Tablo 9 ve Tablo 10’da gösterilmiştir.

Tablo 9.

Ekoturizmin Olumlu Ekonomik Etkileri ile İlgili Algı

Olumlu Ekonomik Algı		$\bar{X}$	σ
S1	Ekoturizm, yerel ekonomiyi güçlendirmektedir.	3,524	1,339
S3	Ekoturizm, ekonomik kazanç sağlamaktadır.	3,879	1,132
S5	Ekoturizm, geleneksel ürünlerin üretimini sağlamaktadır.	3,766	1,186
S13	Ekoturizm, yerel halk için yeni iş fırsatları yaratmaktadır.	3,449	1,290
S15	Ekoturizm, bölgeye daha fazla yatırımın yapılmasını sağlamaktadır.	3,453	1,348
Genel Aritmetik Ortalama		3,614	0,954

Tablo 9'da görüldüğüne göre; ekoturizmin, yerel ekonominin güçlendirilmesinde ($\bar{X}$ = 3,524), geleneksel ürünlerin üretilerek ($\bar{X}$ = 3,766), ekonomik kazanç elde edilmesinde ($\bar{X}$ = 3,879), bölgeye yapılan yatırımların artmasında ($\bar{X}$ = 3,453) ve yeni iş fırsatlarının yaratılmasında ($\bar{X}$ = 3,449) olumlu ekonomik etkilerinin olduğu düşünülmektedir.

Tablo 10.

Ekoturizmin Olumsuz Ekonomik Etkileri ile İlgili Algı

Olumsuz Ekonomik Algı	$\bar{X}$	σ
S8 Ekoturizm, yerel halk arasında ekonomik kazanç eşitsizliği yaratmamaktadır.	3,673	0,844
S19 Ekoturizm, bölgedeki ürün ve hizmet fiyatlarını arttırmamaktadır.	3,661	0,791
S22 Ekoturizm, bölgede hayat pahalılığına neden olmamaktadır.	4,189	0,804
Genel Aritmetik Ortalama	3,841	0,607

Giresun halkı bölgedeki ürün ve hizmet fiyatlarının artmasında ($\bar{X}$ = 3,661), bölgede hayat pahalılığının meydana gelmesinde ($\bar{X}$ = 4,189) ve gelir dağılımında yaşanan eşitsizlikte ($\bar{X}$ = 3,673) ekoturizmin etkisi olmadığını düşünmektedir.

4.TARTIŞMA ve SONUÇ

Dünyada ekoturizmin ortaya çıkması ve gün geçtikçe gelişmesi ile ekoturizm faaliyetleri sonucunda ekonomik, sosyo-kültürel ve çevresel birçok etki meydana gelmektedir. Ekoturizmin etkilerinin ekonomik, sosyo-kültürel ve çevresel boyutlarının ayrı ayrı değil bir bütün olarak ele alınması ve yerel halkın belirtilen tüm bu etkilere karşı algısının en olumlu şekilde oluşması sağlanmalıdır. Unutulmaması gereken en önemli hususların başında ekoturizmin gelişimi ve faaliyetinin sürdürülebilirliği için yerel halkın katılımının sağlanması, fikirlerinin alınması ve yerel halka maksimum faydanın sağlanması gerekmektedir. Bu nedenle yapılan bu çalışmada ekoturizmin etkilerinin yerel halk tarafından algılanmasını belirlemek amaçlanmıştır. Bu amacın gerçekleştirilmesi için Giresun'da araştırmanın uygulaması yapılmış ve elde edilen bulgular aşağıda açıklanmaktadır.

Yapılan alan çalışması sonucunda Giresun halkının, tarihi binaların ve yapıların korunmasına ekoturizmin katkısı olduğuna inandığı belirlenmiştir. Ancak çevre bilincinin oluşması, doğal çevrenin korunarak gelecek nesil için çevrenin daha kaliteli olması konularında ekoturizmin kısmen etkili olduğuna inandıkları görülmüştür. Bunun yanı sıra ekoturizmin kalabalıklaşma, gürültü kirliliği, trafik sıkışıklığı ve çarpık kentleşme gibi problemler yaratmadığı, çevre kirliliği ve doğaya karşı ekoturizmin olumsuz etkilerinin olmadığına yönelik bir algı olduğu tespit edilmiştir. Araştırma sonucu ile Surat (2017)'in çalışması arasında elde edilen yerel halkın, doğal ve tarihi yapıların korunacağına yönelik algısının olduğu sonucuna ulaşılmış olması yönünden benzerlikler bulunmaktadır. Karakaş ve Şengün (2017)'ün yaptıkları çalışmada ise yerel halkın çevre kirliliği sorunu oluşacağı yönünde görüş bildirdiği, ayrıca tarihi yapıların korunacağı yönünde de algılarının olduğunu belirtmişlerdir.

Araştırmada ekoturizmin, kültürel aktivitelerin gelişimine katkı vererek, yerli halka eğlence ve serbest zaman değerlendirme olanakları tanıdığı ve bu yolla yerel halkın kültürel gelişimine ve yaşam kalitesinin yükselmesinde etkili olduğunun düşünüldüğü belirlenmiştir. Ayrıca kentte suç, fuhuş, uyuşturucu gibi sosyal problemlerin meydana gelmesinde ve kültürel değerlerin yok olmasında ve yerel halkın tutum ve davranışlarında ekoturizmin olumsuz bir etkisinin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Giresun halkının turistik çekiciliklere ulaşmasında ekoturizmin olumsuz sonuçlar doğurmadığına yönelik bir algısının da olduğu belirlenmiştir. Bu bulgu, Nsukwini ve Bob (2016)'un yapmış olduğu çalışmada ekoturizmin yerel halkın kültürel anlamda kendilerini geliştirmede katkı sağladığı sonucu ile benzerlik göstermesine karşın Almeyda, vd. (2010) ile Haralambopolos ve Pizam (1996)'ın gerçekleştirdikleri çalışmalarda ekoturizmin yerel halkın uyuşturucu ve alkol kullanımında artış olacağı, suç oranlarının ve fuhuşun artacağı sonuçlarıyla farklılıklara sahiptir.

Ekoturizmin, yerel ekonominin güçlendirilmesinde, geleneksel ürünlerin üretilerek, ekonomik kazanç elde edilmesinde, bölgeye yapılan yatırımların artmasında ve yeni iş fırsatlarının yaratılmasında olumlu ekonomik etkilerinin olduğu düşünülmektedir. Ayrıca Giresun halkı bölgedeki ürün ve hizmet fiyatlarının artmasında, bölgede hayat pahalılığının meydana gelmesinde ve gelir dağılımında yaşanan eşitsizlikte ekoturizmin etkisi olmadığını düşünmektedir. Bu bulgu ile Snyman (2012)'in gerçekleştirdiği çalışmalarda ekoturizmin yerel halka yeni iş fırsatları sunması ve ekonomik kazanç elde etmesi gibi sonuçlar ile benzerlikler bulunmaktadır. Ayazlar (2017)'in çalışmasındaki ekonomik gelir sağlaması ve yöresel ürünlerin üretilerek kazanç elde edilmesi sonuçları ile de benzer sonuçlara ulaşılmıştır. Ayrıca Kervankıran ve Temurçin (2013)'in yaptıkları çalışmada yerel halk, ekoturizm sayesinde yeni iş imkanlarının oluşacağı ve yerel ürünlerin değer kazanacağı şeklinde görüş bildirmişlerdir. Bu sonuçlarda çalışmayı destekler niteliktedir.

Giresun'da ekoturizm potansiyelinin geliştirilerek turizme kazandırılabilmesi için yerel halkın algısı oldukça önemlidir. Çalışmadan elde edilen bulgular göstermiştir ki Giresun halkının ekoturizmin etkileri konusunda algısı

genel anlamda olumludur. Bu bakımdan bölgede ekoturizmin gelişiminde yerel halkın katkı sağlayacağı ve böyle bir girişimi destekleyeceği söylenebilir. Böylece ekoturizm, bölgenin çevresel anlamda korunmasını sağlayarak yerel halkın refah düzeyini artıracak ve gelirin tekrar bölgede kullanılmasıyla sürdürülebilir bir gelişim ve kalkınma sağlayacaktır. Bu çalışmanın bazı sınırlılıkları da bulunmaktadır. İlk olarak bu çalışma Giresun ilinde yaşayan yerel halk ile sınırlandırılmıştır. Farklı ekoturizm alanlarında farklı yapılabilecek çalışmaların farklı sonuçlar ortaya koyabileceği muhtemeldir. Bu çalışma yerel halk ile sınırlandırılması nedeniyle ekoturizmin diğer paydaşları olarak turistler ve tur operatörü, otel işletmeleri, çalışan ya da yöneticileri gibi farklı paydaşların tutumlarını belirlemede de benzer bir çalışma gerçekleştirilebilir. Yine gelecekteki çalışmalarda Giresun'da ekoturizm geliştirilmesi açısından turizm paydaşları ve/veya turistler açısından algılanmasının farklı değişkenlerle karşılaştırmalı incelenmesi farklı sonuçlar ortaya çıkmasını sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

- Almeida, A. M., Broadbent, E. N., Wyman, M. S., & Durham, W. H. (2010). Ecotourism impacts in the Nicoya Peninsula, Costa Rica. *International Journal Of Tourism Research*, 12, 803-819. <https://doi.org/10.1002/jtr.797>.
- Ayazlar, R. A. (2017). Kırsal Turizmde Yerel Halkın Tutumu. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 16(1), 53-69. <https://doi.org/10.21547/jss.277983>.
- Aykaç, E., & Tekeli, M. (2021). Yerel halkın turizm gelişimine yönelik tutumu: Çorum ili örneği. *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 5(3), 1874-1895. <https://doi.org/10.26677/TR1010.2021.824>.
- Baş, T. (2010). *Anket*. Seçkin Yayıncılık.
- Büyüköztürk, Ş. (2002). Faktör analizi: Temel kavramlar ve ölçek geliştirmede kullanımı. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, (32), 470-483.
- Çavuş, A., & Zere, S. (2021). Yerel halkın ekoturizm algısı: Giresun ili örneği. *International Journal of Geography and Geography Education*, (43), 173-192. <https://doi.org/10.32003/igge.819009>.
- Davis, D., & Cosenza, R. M. (1998). *Business research for decision making*. Pws-Kent Publishing Company.
- Erdoğan, İ. (2012). *Pozitivist metodoloji ve ötesi: Bilimsel araştırma tasarımları, niteliksel ve istatistiksel yöntemler*. ERK.
- Güneş, N. (2014). *Yerel halkın turizm algısını ve turizme katılımı: Antalya Konyaaltı ve Kepez ilçesi örneği* [Yüksek Lisans Tezi]. Akdeniz Üniversitesi.
- Haralambopolous, N., & Pizam, A. (1996) Perceived impacts of tourism: The case of Samos. *annals of tourism research*, 23(3), 503-526. [https://doi.org/10.1016/0160-7383\(95\)00075-5](https://doi.org/10.1016/0160-7383(95)00075-5).
- Jalani, J. O. (2012). Local people's perception on the impacts and importance of ecotourism in Sabang, Palawan, Philippines. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 57, 247-254. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2012.09.1182>.
- Karakaş, A., & Şengün, H. İ. (2017). Yerel halkın turizm faaliyetlerine yönelik tutumları. *Bartın Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 8(15), 183-202.
- Kayış, A. (2009). Güvenirlilik Analizi. Kalaycı Ş (Ed.), *SPSS uygulamalı çok değişkenli istatistik teknikleri içinde* (ss. 402-419). Asil Yayın Dağıtım.
- Kervankıran, İ., & Temurçin, K. (2013, Haziran 19-21). *Afyonkarahisar İlinde Ekoturizme Yönelik Yerel Halkın Yaklaşımları*. Coğrafyacılar Derneği Yıllık Kongresi Bildiriler Kitabı, Türkiye.
- Kılıç, B., & Kurnaz, A. (2010). Alternatif turizm ve ürün çeşitliliği oluşturmada ekolojik çiftlikler: Pastoral Vadi örneği. *Journal of Business Research (İşletme Araştırmaları Dergisi)*, (4), 3956.
- Koçoğlu, P. (2008). *Ekoturizmin Sürdürülebilir Turizm Politikasındaki Yeri: Dünyadaki Ekoturizm Destinasyonlarının İncelenmesi* [Uzmanlık Tezi]. Kültür ve Turizm Bakanlığı Tanıtma Genel Müdürlüğü.
- Montes, J., & Kafley, B. (2019). Ecotourism discourses in Bhutan: Contested perceptions and values. *Tourism Geographies*, 1-24. <https://doi.org/10.1080/14616688.2019.1618905>.
- Nsukwini, S., & Bob, U. (2016). The socio-economic impacts of ecotourism in rural areas: A case study of Nompondo and The Hluhluwe-Imfolozi Park (HiP). *African Journal of Hospitality, Tourism and Leisure, Special Edition* 5(3), 1-15.
- Özdamar, K. (2001). *Spss ile biyoistatistik*, 4. Basım. Kaan Kitabevi.
- Rațiu, M. P., Părgaru, I., Radu, A. C., & Arsene, O. (2014). Youth attitude to ecotourism development in Romania. case study: Mehedinți county. In 14th International Multidisciplinary Scientific Geoconference Sgem 2014, 847-854.
- Ren, L., Li, J., Li, C., & Dang, P. (2021). Can ecotourism contribute to ecosystem? Evidence from local residents' ecological behaviors. *Science of the Total Environment*, 757, 143814. 1-14. <https://doi.org/10.1016/j.scitotenv.2020.143814>.
- Rodríguez-Piñeros, S., & Mayett-Moreno, Y. (2015). Forest owners' perceptions of ecotourism: Integrating community values and forest conservation. *Ambio*, 44(2), 99-109. <https://doi.org/10.1007/s13280-014-0544-5>.
- Sekaran, U. (2003). *Research methods for business*. 4. Edition, John Wiley & Sons Inc.

- Snyman, S. (2012). The impact of land management systems on community attitudes towards tourism and conservation in six south african countries. *PARKS*, 18(2), 21-32.
- Surat, H. (2017). Artvin Yusufeli’nde yerel halkın ekoturizme yönelik algı ve tutumları. *Düzce Üniversitesi Ormancılık Dergisi*, 13(2), 9-19.
- Tabachnick, B. G., & Fidel, L. S. (2013). *Using multivariate statistics*. Pearson Education Limited.
- TÜİK (2020). *İstatistiklerle Çocuk, 2020* (Rapor No. 37228). <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=İstatistiklerle-Cocuk-2020-37228>.
- Yamane, T. (2001). *Temel örnekleme yöntemleri* (Çev. A. Esin, M. A. Bakır, C. Aydın ve E. Gürbüzsel). Literatür Yayıncılık.
- Yayla, Ö., Çinbilgel, İ., & Dağdelen, Ö. (2021). Local people’s perception of ecotourism: The case of Salda Lake. *Anais Brasileiros de Estudos Turísticos-ABET*, (11), 1-11. <https://doi.org/10.5281/zenodo.5771036>.

ÇALIŞMANIN ETİK İZİNİ

Yapılan bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Etik kurul izin bilgileri

Etik değerlendirmeyi yapan kurul adı: Karabük Üniversitesi Sosyal Beşerî Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu

Etik değerlendirme kararının tarihi: 17.06.2020

Etik değerlendirme belgesi sayı numarası: 2020/07

ARAŞTIRMACILARIN KATKI ORANI

1.yazarın araştırmaya katkı oranı %50, 2. yazarın araştırmaya katkı oranı %50’dir.

Yazar 1: Fikir/kavram/tasarım, veri toplama ve/veya işleme, analiz ve/veya yorum, kaynak taraması, makalenin yazımı, eleştirel inceleme, onay.

Yazar 2: Fikir/kavram/tasarım, veri toplama ve/veya işleme, analiz ve/veya yorum, kaynak taraması, makalenin yazımı, eleştirel inceleme, onay.

ÇATIŞMA BEYANI

Araştırmada herhangi bir kişi ya da kurum ile finansal ya da kişisel yönden bağlantı bulunmamaktadır. Araştırmada herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.